

دانشكده مهندسي كامپيوتر

# افزایش تستپذیری برنامه با اعمال ریفکتورینگ خودکار روی کد برنامه

پروژه کارشناسی مهندسی کامپیوتر

صادق جعفرى

استاد راهنما

سعيد پارسا

شهریور ۱۴۰۱



## تأییدیهی هیأت داوران جلسهی دفاع از پروژه

نام دانشکده: دانشکده مهندسی کامپیوتر

نام دانشجو: صادق جعفري

عنوان پروژه : افزایش تستپذیری برنامه با اعمال ریفکتورینگ خودکار روی کد برنامه

تاریخ دفاع: شهریور ۱۴۰۱

رشته: مهندسی کامپیوتر

امضا	دانشگاه یا مؤسسه	مرتبه	نام و نام خانوادگی	سمت	ردیف
		دانشگاهی			
	دانشگاه	دانشيار	دكتر	استاد راهنما	١
	علم و صنعت ايران		سعید پارسا		
	دانشگاه	استاديار	دكتر	استاد مشاور	۲
	علم و صنعت ايران		مهرداد آشتیانی		

#### تأییدیهی صحت و اصالت نتایج

#### باسمه تعالى

اینجانب صادق جعفری به شماره دانشجویی ۹۷۵۲۱۱۸۹ دانشجوی رشته مهندسی کامپیوتر مقطع تحصیلی کارشناسی تأیید مینمایم که کلیهی نتایج این پروژه حاصل کار اینجانب و بدون هرگونه دخل و تصرف است و موارد نسخهبرداری شده از آثار دیگران را با ذکر کامل مشخصات منبع ذکر کردهام. درصورت اثبات خلاف مندرجات فوق، به تشخیص دانشگاه مطابق با ضوابط و مقررات حاکم (قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان و قانون ترجمه و تکثیر کتب و نشریات و آثار صوتی، ضوابط و مقررات آموزشی، پژوهشی و انضباطی ... ) با اینجانب رفتار خواهد شد و حق هرگونه اعتراض درخصوص احقاق حقوق مکتسب و تشخیص و تعیین تخلف و مجازات را از خویش سلب مینمایم. در ضمن، مسؤولیت هرگونه پاسخگویی به اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی و مراجع ذی صلاح (اعم از اداری و قضایی) به عهده ی اینجانب خواهد بود و دانشگاه هیچگونه مسؤولیتی در این خصوص نخواهد داشت.

نام و نام خانوادگی: صادق جعفری تاریخ و امضا:

## مجوز بهرهبرداري از پایاننامه

مدودیتی که توسط استاد راهنما	بهرهبرداری از این پایاننامه در چهارچوب مقررات کتابخانه و با توجه به مح
	به شرح زیر تعیین میشود، بلامانع است:
	🗆 بهرهبرداری از این پایاننامه برای همگان بلامانع است.
	🗆 بهرهبرداری از این پایاننامه با اخذ مجوز از استاد راهنما، بلامانع است.
ست.	🗆 بهرهبرداری از این پایاننامه تا تاریخ ممنوع ا
سعيد پارسا	استاد راهنما:
	تاريخ:
	امضا:

پدر و مادرم

#### قدرداني

سپاس خداوندگار حکیم را که با لطف بی کران خود، آدمی را زیور عقل آراست.

در آغاز وظیفه خود میدانم از زحمات بیدریغ استاد راهنمای خود، جناب آقای دکتر پارسا و جناب آقای مرتضی ذاکری دانشجوی دوره دکترای ایشان صمیمانه تشکر و قدردانی کنم که قطعاً بدون راهنماییهای ارزنده ایشان، این رساله به انجام نمیرسید.

از جناب آقای دکتر آشتیانی که زحمت مطالعه و مشاوره این رساله را تقبل فرمودند و در آماده سازی این رساله، به نحو احسن اینجانب را مورد راهنمایی قرار دادند، کمال امتنان را دارم.

در پایان، بوسه می زنم بر دستان خداوندگاران مهر و مهربانی، پدر و مادر عزیزم و بعد از خدا، ستایش می کنم وجود مقدس شان را و تشکر می کنم از خانواده عزیزم به پاس عاطفه سرشار و گرمای امیدبخش وجودشان، که بهترین پشتیبان من بودند.

صادق جعفری شهریور ۱۴۰۱

#### چکیده

هدف از این پروژه ارائه روشی برای تایین میزان آزمون پذیری برنامهها میباشد. برای این منظور باید بتوان با تحلیل خود برنامه میزان وابستگی بین کلاس ها را مشخص کرد. مسلما با افزایش میزان وابستگی آزمون واحد (unit test) کلاس ها پیچیده تر میگردد. در واقع این وابستگی موجب می شود که ردیابی خطا در داخل برنامه پیچیده شود چرا که با مشاهده خطا در یک متد در داخل یک کلاس به سادگی مشخص نمی شود که آیا علت خطا در آن متد است یا در متدهایی که به آن ها وابستگی وجود دارد. می توان با استفاده از الگوهایی مانند الگوی تزریق (injection pattern) و الگو کارخانه (factory pattern) و به کارگیری راهکارهای بازسازی(code smell) در اصطلاح بوی بد کد (code smell) را از میان برداشت.

واژگان کلیدی: آزمونپذیری کد، الگوی تزریق، الگوی کارخانه، بوی بد کد

# فهرست مطالب

خ																										وير	سا،	، تە	ست	هره	ۅ
د																										ول	بدار	، ج	ست	هر	ۏ
ذ																									مها	ريت	گو	، ال	ست	هر۰	ۏ
ر																							ری	سار	فته	م ا-	لائ	، ء	ست	هر۰	ۏ
١																		(	لاسر	کا	از	اده	ستف	، اس	ای	هنه	را	:	ے ۱	صا	ۏ
١																									. •	قدم	مأ	١_	١.		
۲		•		•		•																. !	بل؟	فاب	مه	ن ھ	ایر	۲_	١.		
۲																					ئ،	کن	رع	ئىرو	يا نا	ِ کے	از	٣_	١.		
۴																	م؟		بنوب	ور	ِ چط	را -	ژه	,رو	ب ٻ	طالد	مع	۴_	١.		
																										۴_					
																										۴_					
۵						•	•		•		س	عک	برء	و	سى	يس	نگل	ه ان	ی ب	رس	ء فا	نامه	اژه	۳و	<b>_</b>	۴_	١				
																										۴_					
۵																•	۔م؟	پرس	<u>،</u> ب	ر ک	، از	ىتم	داث	ی	وال	گر س	اً ً	۵_	١.		
																										مع					
۶														ی	۲ؾؙ	، لا	إت	نور	دسنا	ی	برخ	با ب	يع	سر	ی ،	سناي	آث	:	ے ۲	صا	ۏ
_																										ι.			٠		

Y	۲_۲ فرمولهای ریاضی
Y	۲_۲_۱ یک زیربخش
۸	۲_۳ نوشتههای فارسی و انگلیسی مخلوط
۸	۲_۲ افزودن تصویر به نوشته
٩	۲_۵ محیطهای شمارش و نکات
1	۲_۶ تعریف و قضیه
1	۲_۷ چگونگی نوشتن و ارجاع به مراجع
17	پیوست آ: مدیریت مراجع در لاتک
17	آ_۱ مديريت مراجع با BibT <sub>E</sub> X مديريت مراجع
	آ_۱_۱ سبکهای فعلی قابل استفاده در زیپرشین
14	آ_۱_۲ نحوه استفاده از سبکهای فارسی
14	پیوست ب: جدول، نمودار و الگوریتم در لاتک
	ب_۱ مدلهای حرکت دوبعدی
	ب_۲ ماتریس
	ب_۳ الگوریتم با دستورات فارسی
	ب_۴ الگوريتم با دستورات لاتين
	ب_۵ نمودار
۲۰	ب-۶ تصویر
۲1	واژهنامه فارسی به انگلیسی
**	واژهنامه انگلیسی به فارسی

# فهرست تصاوير

۲.																																		ىير	ر ش	دو	١_		ر
18							•										•				•			as	sa-	-fa	ک ا	بک	w	با	ئى	وج	خرا	<b>-</b> 4	ونا	نه	•	۱_	Ĩ.
٨	•	•	•	•	•	•	•	يد.	بين	می	ن د	يدر	دوب	ے د	حال	ر -	در	را	ی	'تک	λ,	به	ند	لەم	<b>ز</b> ق	عا	ير	ش	ی	یک	ير	ہو	تص	ڹڹ	ر ای	در	١	_ `	۲

# فهرست جداول

# فهرست الگوريتمها

۱۹						•				- ۱ الگوریتم $DLT$ برای تخمین ماتریس هوموگرافی.	ر
۱۹								•,	افے	ے_۲ الگوریتم RANSAC برای تخمین ماتریس هو موگراف	ر

# فهرست علائم اختصارى

$a (m/s^2)$	 	 	 	 	 	•	 	 . <b>.</b> .	 	٠.		 	•	 		 	 	٠,	ش	گران	، گ	اب	ئىتا
F (N)	 	 	 	 	 			 	 		 				 	 	 					. ,	۰,

# فصل ١

## راهنمای استفاده از کلاس

#### **1\_1** مقدمه

حروف چینی پروژه کارشناسی، پایاننامه یا رساله یکی از موارد پرکاربرد استفاده از زی پرشین [؟] است. یک پروژه، پایاننامه یا رساله، احتیاج به تنظیمات زیادی از نظر صفحه آرایی دارد که وقت زیادی از دانشجو می گیرد. به دلیل قابلیت های بسیار لاتک در حروف چینی، یک کلاس با نام IUST-Thesis برای حروف چینی پروژه ها، پایاننامه ها و رساله های دانشگاه علم و صنعت ایران با استفاده از نرم افزار زی پرشین، آماده شده است. این فایل به گونه ای طراحی شده است که کلیات خواسته های مورد نیاز مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه علم و صنعت ایران [؟] را برآورده می کند.

راهنمای نگارش پایاننامه دانشگاه علم و صنعت ایران به دو مقوله میپردازد، اول قالب و چگونگی صفحه آرایی پایاننامه، مانند اندازه و نوع قلم بخشهای مختلف، چینش فصلها، قالب مراجع و مواردی از این قبیل و دوم محتوای هر فصل پایاننامه. درصورت استفاده از این کلاس، دانشجو نیازی نیست که نگران مقوله اول باشد. لاتک همه کارها را برای وی انجام می دهد. فقط کافیست مطالب خود را تایپ و سند خود را با لاتک و ابزار آن اجرا کند تا پایاننامه خود را با قالب دانشگاه داشته باشد. کلیه فایل های لازم برای حروف چینی با کلاس گفته شده، داخل پوشهای به نام IUST-Thesis قرار داده شده است. توجه داشته باشید که برای استفاده از این کلاس باید فونتهای علای که برای استفاده از این کلاس باید فونتهای علای که برای استفاده از این کلاس باید فونتهای باشد.

### ٢ - ١ اين همه فايل؟!

از آنجایی که یک پایان نامه یا رساله، یک نوشته بلند محسوب می شود، لذا اگر همه تنظیمات و مطالب پایان نامه را داخل یک فایل قرار بدهیم، باعث شلوغی و سردرگمی می شود. به همین خاطر، قسمتهای مختلف پایان نامه یا رساله داخل فایلهای جداگانه قرار گرفته است. مثلاً تنظیمات پایهای کلاس، داخل فایل داری تنظیمات قابل تغییر توسط کاربر، داخل commands.tex، قسمت مشخصات فارسی فایل نامه، داخل زرد داخل intro قابل نغییر توسط کاربر، داخل main.tex، مطالب فصل اول، داخل intro و ... قرار داده شده است. نکته مهمی که در اینجا وجود دارد این است که از بین این فایلها، فقط فایل main.tex قابل اجرا است. یعنی بعد از تغییر فایلهای دیگر، برای دیدن نتیجه تغییرات، باید این فایل را اجرا کرد. بقیه فایلها به این فایل، کمک میکنند تا بتوانیم خروجی کار را ببینیم. اگر به فایل main.tex دقت کنید، متوجه می شوید که قسمتهای مختلف پایان نامه، توسط دستورهایی مانند main.tex و است است. در این فایل، فرض شده است که پایان نامه یا رساله شما، از دو فصل و دو پیوست، تشکیل شده است. با این حال، خودتان می توانید به راحتی فصل ها و پیوستهای بیشتر را به این مجموعه، اضافه کنید. این کار، بسیار ساده است. فرض کنید بخواهید یک فصل دیگر هم به پایان نامه، اضافه کنید. برای این کار، کافی است یک فایل با نام دلخواه مثلاً chapter و با پسوند tex. بسازید و آن را داخل پوشه chapter قرار دهید و سپس این فایل را با دستور و شار دهید.

## ۱ ـ ۳ از کجا شروع کنم؟

قبل از هر چیز، باید یک توزیع تِک مناسب مانند تکلایو (TeXLive) را روی سیستم خود نصب کنید. تکلایو را میتوانید از سایت پارسیلاتک سفارش دهید. مورد دوم حاوی مثالهای فارسی متنوعی شامل نمونه پایاننامه، نمونه مقاله، جدول و ... است که کارکردن اجزای مختلف آن مورد بررسی قرار گرفته است.

برای تایپ و پردازش اسناد لاتک باید از یک ویرایشگر مناسب استفاده کنید. به همراه تکلایو ویرایشگر

<sup>&</sup>lt;sup>1</sup>http://www.tug.org/texlive

<sup>&</sup>lt;sup>2</sup>http://www.parsilatex.com

TeXWroks هست که میتوانید از آن برای پردازش اسناد خود استفاده کنید. ویرایش گر Texmaker امکانات بیشتری دارد که نسخه بهینه شده آن برای زیپرشین با نام BiDi TeXMaker را میتوانید از سایت پارسی لاتک دانلود کنید ۳. در مرحله بعد، سعی کنید که یک پشتیبان از پوشه IUST-Thesis بگیرید و آن را در یک جایی از هارددیسک سیستم خود ذخیره کنید تا در صورت خراب کردن فایل هایی که در حال حاضر، با آن ها کار میکنید، همه چیز را از دست ندهید.

بعد از موارد گفته شده، فایل main.tex و اباز کنید و مشخصات پایاننامه خود مثل نام، نام خانوادگی، عنوان پایاننامه و ... را جایگزین مشخصات موجود در فایل faTitle کنید. دقت داشته باشید که نیازی نیست نگران چینش این مشخصات در فایل پی دیاف خروجی باشید. فایل IUST-Thesis.cls همه این کارها را به طور خودکار برای شما انجام می دهد. در ضمن، موقع تغییر دادن دستورهای داخل فایل faTitle کاملاً دقت کنید. این دستورها، خیلی حساس هستند و ممکن است با یک تغییر کوچک، موقع اجرا، خطا بگیرید. برای دیدن خروجی کار، فایل faTitle را Save As، (نه Save As) کنید و بعد به فایل main.tex برگشته و آن را اجرا کنید و مشخصات انگلیسی پروژه/پایاننامه/رساله را هم عوض کنید، فایل و آن را اجرا کنید و مشخصات داخل آن را تغییر دهید.در اینجا هم برای دیدن خروجی، باید این فایل را Save کرده و بعد به فایل main.tex برگشته و آن را اجرا کرد.

برای راحتی بیشتر، فایل IUST-Thesis.cls طوری طراحی شده است که کافی است فقط یکبار مشخصات پروژه/پایاننامه/رساله را وارد کنید. هر جای دیگر که لازم به درج این مشخصات باشد، این مشخصات به طور خودکار درج می شود. با این حال، اگر مایل بودید، می توانید تنظیمات موجود را تغییر دهید. توجه داشته باشید که اگر کاربر مبتدی هستید و یا با ساختار فایلهای cls آشنایی ندارید، به هیچ وجه به این فایل، یعنی فایل دست نزنید.

توضیحات بیشتر درخصوص چگونگی اجرای اسناد زی پرشین را میتوانید در فایل راهنمای دیوی دی پارسی لاتک ببینید. ۴اگر تکلایو کامل را داشته باشید، این کتاب را هم دارید. در هر صورت از آدرس زیر قابل دانلود است:

http://www.tug.ctan.org/tex-archive/info/lshort/persian/lshort.pdf  $^{\circ}$  فایلهای این مجموعه به گونهای هستند که در  $^{\circ}$   $^{\circ}$   $^{\circ}$   $^{\circ}$  بدون برگشتن به فایل اصلی، میتوانید سند خود را اجرا کنید.

نکته دیگری که باید به آن توجه کنید این است که در فایل IUST-Thesis.cls، سه گزینه به نامهای bsc به این به بامهای msc به به به این توجه کنید این است. بنابراین اگر قصد تایپ پروژه کارشناسی، phd برای تایپ پروژه پایاننامه و رساله، طراحی شده است. بنابراین اگر قصد تایپ پروژه کارشناسی، پایاننامه یا رساله را دارید، در فایل main.tex باید به ترتیب از گزینههای msc ،bsc و msc مشود. با انتخاب هر کدام از این گزینهها، تنظیمات مربوط به آنها به طور خودکار، اعمل می شود. فقط اطلاعات صفحه مربوط با تاییدیه هیات داوران باید به صورت دستی وارد شوند.

## ۱ \_ ۴ مطالب پروژه/پایاننامه/رساله را چطور بنویسم؟

#### ١\_۴\_١ نوشتن فصلها

همان طور که در بخش ۱-۲ گفته شد، برای جلوگیری از شلوغی و سردرگمی کاربر در هنگام حروف چینی، قسمت های مختلف پروژه/پایان نامه/رساله از جمله فصل ها، در فایل های جداگانه ای قرار داده شده اند. بنابراین، اگر می خواهید مثلاً مطالب فصل ۱ را تایپ کنید، باید فایل های main.tex و مطالب خود را جایگزین محتویات داخل فایل intro نمایید. دقت داشته باشید که در ابتدای برخی فایلها دستوراتی نوشته شده است که آن دستورات را حذف نکنید.

نکته بسیار مهمی که در اینجا باید گفته شود این است که سیستم  $T_{EX}$ ، محتویات یک فایل تِک را به ترتیب پردازش میکند. بنابراین، اگر مثلاً دو فصل اول خود را نوشته و خروجی آنها را دیده اید و مشغول تایپ مطالب فصل  $T_{EX}$  هستید، بهتر است که دو دستور {include{intro} و {include{latexIntro} و سپس را در فایل  $T_{EX}$  هستید، بهتر است که دو دستور  $T_{EX}$  این صورت، ابتدا مطالب دو فصل اول پردازش شده و سپس مطالب فصل  $T_{EX}$  پردازش می شود و این کار باعث طولانی شدن زمان اجرا می شود. هر زمان که خروجی کل پروژه/پایان نامه/رساله خود را خواستید تمام فصلها را از حالت توضیح خارج کنید.

#### 1\_4\_1 مراجع

برای وارد کردن مراجع پروژه/پایاننامه/رساله خود، کافی است فایل MyReferences.bib را باز کرده و مراجع خود را مانند مراجع داخل آن، وارد کنید. سپس از bibtex برای تولید مراجع با قالب مناسب استفاده کنید.

<sup>&</sup>lt;sup>6</sup> برای غیرفعال کردن یک دستور، کافی است در ابتدای آن، یک علامت % بگذارید.

برای توضیحات بیشتر بخش ۲ ـ ۷ و پیوست آ را ببینید.

### ۱ ـ ۴ ـ ۳ واژهنامه فارسی به انگلیسی و برعکس

برای وارد کردن واژهنامه فارسی به انگلیسی و برعکس، چنانچه کاربر مبتدی هستید، بهتر است مانند روش برای وارد کردن واژهنامه فارسی به انگلیسی و برعکس، چنانچه کاربر پیشرفته هستید، بهتر است از بسته بکار رفته در فایلهای dicfa2en و dicfa2en عمل کنید. اما چنانچه کاربر پیشرفته هستید، بهتر است از بسته و glossaries استفاده کنید. راهنمای این بسته را میتوانید به راحتی و با یک جستجوی ساده در اینترنت پیدا کنید.

#### 1\_4\_4 نمايه

برای وارد کردن نمایه، باید از xindy استفاده کنید. راهنمای چگونگی کار با xindy را میتوانید در تالار گفتگوی یارسیلاتک و یا مثالهای موجود در مجموعه یارسیلاتک، پیدا کنید.

## ۱ ـ ۵ اگر سوالی داشتم، از کی بپرسم؟

برای پرسیدن سوالهای خود موقع حروف چینی با زی پرشین، می توانید به تالار گفتگوی پارسی لاتک مراجعه کنید. شما هم می توانید روزی به سوالهای دیگران در این تالار، جواب بدهید.

## ۱\_۶ جمعبندی

برای مشاهده آموزشهای مختلف و رایگان در زمینههای مختلف و دانلود رایگان پایان نامههای رشته آمار و ریاضی به سایت نیک ترجمان به آدرس www.niktarjoman.ir مراجعه فرمایید. در این سایت، تمامی خدمات به صورت رایگان ارائه می شوند. سایت نیک ترجمان همچنین در زمینه ترجمه مقالات و برنامه نویسی با نرم افزار R خدمات خوبی را به شما عزیزان ارائه کرده است. از این سایت دیدن فرمایید.

<sup>&</sup>lt;sup>7</sup>http://forum.parsilatex.com

# فصل ۲

# آشنایی سریع با برخی دستورات لاتک

در این فصل ویژگیهای مهم و پرکاربرد زیپرشین و لاتک معرفی میشود. برای راهنمایی بیشتر و بهکاربردن ویژگیهای پیشرفته تر به راهنمای زیپرشین و راهنمای لاتک مراجعه کنید. برای آگاهی از دستورات لاتک که این خروجی را تولید کردهاند فایل latexIntro.tex را ملاحظه فرمایید. ۱

## ۱-۲ بندها و زیرنویسها

هر جایی از نوشتهٔ خود، اگر میخواهید به سر سطر بروید و یک بند تازه را آغاز کنید، باید یک خط را خالی بگذارید ۲ مانند این:

حالا که یک بند تازه آغاز شده است، یک زیرنویس انگلیسی مینویسیم!

ا بیشتر مطالب این بخش از مثال xepersian\_example.tex گرفته شدهاند که توسط دوستمان آقای امیرمسعود پورموسی آماده شده بوده است.

۲ یعنی دوبار باید کلید Enter را بزنید.

<sup>&</sup>lt;sup>3</sup>English Footnote!

### ۲\_۲ فرمولهای ریاضی

اینجا هم یک فرمول می آوریم که شماره دارد:

$$A = \frac{c}{d} + \frac{q^{\mathsf{Y}}}{\sin(\omega t) + \Omega_{\mathsf{YY}}} \tag{1-Y}$$

در لاتک می توان به کمک فرمان {{label} به هر فرمول یک نام نسبت داد. در فرمول بالا نام eq:yek را برایش گذاشته ایم (پروندهٔ tex همراه با این مثال را ببینید). این نام ما را قادر می کند که بعداً بتوانیم با فرمان (ref{eq:yek} به آن فرمول با شماره ارجاع دهیم. یعنی بنویسیم فرمول ۲ ـ ۱ . لاتک خودش شمارهٔ این فرمول ها را مدیریت می کند. ۴ این هم یک فرمول که شماره ندارد:

$$A = |\vec{a} \times \vec{b}| + \sum_{n=1}^{\infty} C_{ij}$$

این هم عبارتی ریاضی مانند  $\sqrt{a^{\mathsf{Y}} + b^{\mathsf{Y}}}$  که بین متن می آید.

#### ۲\_۲\_۱ یک زیربخش

این زیربخش ۲ \_ ۲ \_ ۱ است؛ یعنی یک بخش درون بخش ۲ \_ ۲ است.

#### یک زیرزیربخش

این هم یک زیرزیربخش است. در لاتک میتوانید بخشهای تودرتو در نوشته تان تعریف کنید تا ساختار منطقی نوشته را به خوبی نشان دهید. میتوانید به این بخشها هم با شماره ارجاع دهید، مثلاً بخش فرمولهای ریاضی شمارهاش ۲ ـ ۲ است.

<sup>&</sup>lt;sup>۴</sup> یعنی اگر بعداً فرمولی قبل از این فرمول بنویسیم، خودبهخود شمارهٔ این فرمول و شمارهٔ ارجاعها به این فرمول یکی زیاد می شود. دیگر نگران شمارهگذاری فرمولهای خود نباشید!



شکل ۲ \_ ۱: در این تصویر یک شیر علاقه مند به لاتک را در حال دویدن می بینید.

## ۳\_۲ نوشتههای فارسی و انگلیسی مخلوط

نوشتن یک کلمهٔ انگلیسی بین متن فارسی بدیهی است، مانند Example در این جمله. نوشتن یک عبارت چندکلمهای مانند More than one word کمی پیچیدهتر است.

اگر ناگهان تصمیم بگیرید که یک بند کاملاً انگلیسی را بنویسید، باید:

This is an English paragraph from left to right. You can write as much as you want in it.

#### ۲ ـ ۴ افزودن تصویر به نوشته

پروندهٔ تصویر دلخواه خود را در کنار پروندهٔ tex قرار دهید. سپس به روش زیر تصویر را در نوشتهٔ خود بیاورید:

\includegraphics{YourImageFileName}

به تصویرها هم مانند فرمولها و بخشها میتوان با شماره ارجاع داد. مثلاً تصویر  $Y_1$  یک شیر علاقه مند به لاتک را در حال دویدن نشان می دهد. برای جزئیات بیشتر دربارهٔ روش گذاشتن تصویرها در نوشته باید را منه انبد.

به تصویرها هم مانند فرمولها و بخشها میتوان با شماره ارجاع داد. مثلاً تصویر بالا شمارهاش ۲ \_ ۱ است. برای جزئیات بیشتر دربارهٔ روش گذاشتن تصویرها در نوشته باید راهنماهای لاتک را بخوانید.

### ۲ ـ ۵ محیطهای شمارش و نکات

برای فهرستکردن چندمورد، اگر ترتیب برایمان مهم نباشد:

- مورد یکم
- مورد دوم
- مورد سوم

و اگر ترتیب برایمان مهم باشد:

- ۱. مورد یکم
- ۲. مورد دوم
- ۳. مورد سوم

مى توان موردهاى تودرتو داشت:

- ١. مورد ١
- ۲. مورد ۲
- (آ) مورد ۱ از ۲
- (ب) مورد ۲ از ۲
- (ج) مورد ۳ از ۲
  - ٣. مورد ٣

شمارهگذاری این موردها را هم لاتک انجام میدهد.

#### ۲\_۶ تعریف و قضیه

برای ذکر تعریف، قضیه و مثال مثالهای ذیل را ببینید.

تعریف X مجموعه همه ارزیابیهای (پیوسته) روی  $(X, \tau)$ ، دامنه توانی احتمالی X نامیده می شود.

قضیه ۲یو (باناخ آلااغلو). اگر V یک همسایگی  $\cdot$  در فضای برداری توپولوژیکی X باشد و

$$K = \{ \Lambda \in X^* : |\Lambda x| \leqslant \mathsf{N}; \ \forall x \in V \}, \tag{Y-Y}$$

آنگاه K، ضعیف\* فشرده است که در آن، X دوگان فضای برداری توپولوژیکی X است به طوری که عناصر آن، تابعیهای خطی پیوسته روی X هستند.

تساوی (۲ ـ ۲) یکی از مهمترین تساوی ها در آنالیز تابعی است که در ادامه، به وفور از آن استفاده می شود.

مثال ۲\_۶\_۳. برای هر فضای مرتب، گردایه

$$U := \{U \in O : U = \uparrow U\}$$

از مجموعههای بالایی باز، یک توپولوژی تعریف میکند که از توپولوژی اصلی، درشت تر است.

حال تساوي

$$\sum_{n=1}^{+\infty} \mathbf{Y}^n x + \mathbf{V} x = \int_1^n \mathbf{A} n x + \exp\left(\mathbf{Y} n x\right) \tag{Y-Y}$$

را در نظر بگیرید. با مقایسه تساوی (۲ ـ ۳) با تساوی (۲ ـ ۲) میتوان نتیجه گرفت که ...

## ۲\_۷ چگونگی نوشتن و ارجاع به مراجع

در لاتک به راحتی میتوان مراجع خود را نوشت و به آنها ارجاع داد. به عنوان مثال برای معرفی کتاب گنزالس [؟] به عنوان یک مرجع میتوان آنرا به صورت زیر معرفی نمود: \bibitem{Gonzalez02book}

Gonzalez, R.C., and Woods, R.E. {\em Digital Image Processing}, 3rd ed.. Prentice-Hall, Inc., Upper Saddle River, NJ, USA, 2006.

در دستورات فوق Gonzalez02book برچسبی است که به این مرجع داده شده است و با استفاده از دستور ( cite{Gonzalez02book} میتوان به آن ارجاع داد؛ بدون این که شمارهاش را در فهرست مراجعمان بدانیم.

اگر این اولین مرجع ما باشد در قسمت مراجع به صورت زیر خواهد آمد:

[1] Gonzalez, R.C., and Woods, R.E. *Digital Image Processing*, 3rd ed.. Prentice-Hall, Inc., Upper Saddle River, NJ, USA, 2006.

این شیوه برای تعداد مراجع کم بد نیست اما اگر فرمت مراجع، ترتیب یا تعداد آنها را خواسته باشید تغییر دهید، به عنوان مثال ابتدا حرف اول نام نویسنده بیاید و سپس نام خانوادگی، باید همه کارها را به صورت دستی انجام دهید. اگر مایلید کنترل کاملی بر مراجع خود داشته باشید و به راحتی بتوانید قالب مراجع خود را عوض کنید باید از  $BibT_E X$  استفاده کنید که درپیوست آ به آن پرداخته خواهد شد.

# پیوست آ

# مديريت مراجع در لاتک

در بخش Y - Y اشاره شد که با دستور bibitem می توان یک مرجع را تعریف نمود و با فرمان v به آن ارجاع داد. این روش برای تعداد مراجع زیاد و تغییرات آنها مناسب نیست. در ادامه به صورت مختصر توضیحی در خصوص برنامه BibTeX که همراه با توزیعهای معروف تِک عرضه می شود و نحوه استفاده از آن در زی پرشین خواهیم داشت.

## $BibT_EX$ آ۔ ۱ مدیریت مراجع با

یکی از روشهای قدرتمند و انعطافپذیر برای نوشتن مراجع مقالات و مدیریت مراجع در لاتک، استفاده از استفاده از است. روش کار با BibTeX به این صورت است که مجموعهی همهی مراجعی را که در پروژه/پایاننامه/رساله استفاده کرده یا خواهیم کرد، در پروندهی جداگانهای نوشته و به آن فایل در سند خودمان به صورت مناسب لینک می دهیم. کنفرانسها یا مجلههای گوناگون برای نوشتن مراجع، قالبها یا قراردادهای متفاوتی دارند که به آنها استیلهای مراجع گفته می شود. در این حالت به کمک استیلهای المقلیم کنید. بیشتر مجلات و با تغییر یک پارامتر در پروندهی ورودی خود، مراجع را مطابق قالب موردنظر تنظیم کنید. بیشتر مجلات و کنفرانسهای معتبر یک پروندهی سبک (BibTex Style) با پسوند bst در وبگاه خود می گذارند که برای همین منظور طراحی شده است.

به جز نوشتن مقالات این سبکها کمک بسیار خوبی برای تهیهی مستندات علمی همچون پایاننامههاست

#### آ ـ ۱ ـ ۱ سبکهای فعلی قابل استفاده در زی پرشین

در حال حاضر فایلهای سبک زیر برای استفاده در زیپرشین آماده شدهاند:

unsrt-fa.bst این سبک متناظر با unsrt.bst میباشد. مراجع به ترتیب ارجاع در متن ظاهر میشوند.

plain-fa.bst این سبک متناظر با plain.bst میباشد. مراجع بر اساس نامخانوادگی نویسندگان، به ترتیب صعودی مرتب می شوند. همچنین ابتدا مراجع فارسی و سپس مراجع انگلیسی خواهند آمد.

acm-fa.bst این سبک متناظر با acm.bst میباشد. شبیه plain-fa.bst است. قالب مراجع کمی متفاوت است. اسامی نویسندگان انگلیسی با حروف بزرگ انگلیسی نمایش داده میشوند. (مراجع مرتب میشوند)

ieeetr-fa.bst این سبک متناظر با ieeetr.bst میباشد. (مراجع مرتب نمیشوند)

plainnat-fa.bst این سبک متناظر با plainnat.bst میباشد. نیاز به بستهٔ natbib دارد. (مراجع مرتب میشوند)

chicago-fa.bst این سبک متناظر با chicago.bst میباشد. نیاز به بستهٔ متناظر با مراجع مرتب می شوند)

asa-fa.bst این سبک متناظر با asa.bst میباشد. نیاز به بستهٔ asa.bst این سبک متناظر با

با استفاده از استیلهای فوق می توانید به انواع مختلفی از مراجع فارسی و لاتین ارجاع دهید. به عنوان نمونه مرجع [؟] یک نمونه مقاله مجله فارسی است. مرجع [؟] یک نمونه مقاله مجله فارسی است. مرجع [؟] یک نمونه مقاله کنفرانس فارسی و مرجع [؟] یک نمونه کتاب فارسی با ذکر مترجمان و ویراستاران فارسی است. مرجع [؟] یک نمونه پروژه کارشناسی ارشد انگلیسی و [؟] هم یک نمونه متفرقه می باشند.

مراجع [?,?] نمونه کتاب و مقاله انگلیسی هستند. استیل مورد استفاده در این پروژه/پایاننامه/رساله مراجع asa-fa است که خروجی ترا در بخش مراجع میتوانید مشاهده کنید. نمونه خروجی سبک asa-fa در شکل acm-fa آمده است.

#### آ\_ ۱\_۲ نحوه استفاده از سبکهای فارسی

برای استفاده از بیبتک باید مراجع خود را در یک فایل با پسوند bib ذخیره نمایید. یک فایل bib در واقع یک پایگاه داده از مراجع شماست که هر مرجع در آن به عنوان یک رکورد از این پایگاه داده با قالبی خاص ذخیره می شود. به هر رکورد یک مدخل گفته می شود. یک نمونه مدخل برای معرفی کتاب Processing در ادامه آمده است:

در مثال فوق، BOOK شخصه ی شروع یک مدخل مربوط به یک کتاب و Gonzalez02book برچسبی است که به این مرجع منتسب شده است. این برچسب بایستی یکتا باشد. برای آنکه فرد به راحتی بتواند برچسب مراجع خود را به خاطر بسپارد و حتی الامکان برچسبها متفاوت با هم باشند معمولاً از قوانین خاصی به این منظور استفاده می شود. یک قانون می تواند فامیل نویسنده ی اول+دورقم سال نشر+اولین کلمه ی عنوان اثر باشد. به AUTHOR و ... و ADDRESS فیلدهای این مدخل گفته می شود؛ که هر یک با مقادیر مربوط به مرجع مقدار گرفته اند. ترتیب فیلدها مهم نیست.

انواع متنوعی از مدخلها برای اقسام مختلف مراجع همچون کتاب، مقالهی کنفرانس و مقالهی ژورنال وجود دارد که برخی فیلدهای آنها با هم متفاوت است. نام فیلدها بیانگر نوع اطلاعات آن میباشد. مثالهای ذکر شده در فایل MyReferences.bib کمک خوبی به شما خواهد بود. با استفاده از سبکهای فارسی آماده

<sup>&</sup>lt;sup>1</sup>Bibliography Database

<sup>&</sup>lt;sup>2</sup>Entry

شده، محتویات هر فیلد میتواند به فارسی نوشته شود، ترتیب مراجع و نحوه ی چینش فیلدهای هر مرجع را سبک مورد استفاده مشخص خواهد کرد.

نکته: بدون اعمال تنظیمات موردنیاز  $BibT_EX$  در TeXWorks، مراجع فارسی در استیلهایی که مراجع را به صورت مرتب شده چاپ میکنند، ترتیب کاملاً درستی نخواهند داشت. برای توضیحات بیشتر [؟] را ببینید یا به سایت پارسی لاتک مراجعه فرمایید. تنظیمات موردنیاز در TeXMaker اصلاح شده اعمال شدهاند.

برای درج مراجع خود لازم نیست نگران موارد فوق باشید. در فایل MyReferences.bib که همراه با این پروژه/پایاننامه/رساله هست، موارد مختلفی درج شده است و کافیست مراجع خود را جایگزین موارد مندرج در آن نمایید.

پس از قرار دادن مراجع خود، یک بار XeLaTeX را روی سند خود اجرا نمایید، سپس bibtex و پس از آن دوبار BibTeX ، Typeset و در TeXWorks هم گزینهی BibTeX از منوی TeXWorks و در را روی سند شما اجرا میکنند.

برای بسیاری از مقالات لاتین حتی لازم نیست که مدخل مربوط به آنرا خودتان بنویسید. با جستجوی نام مقاله + کلمه bibtex در اینترنت سایتهای بسیاری همچون ACM و bibtex را خواهید یافت که مدخل مربوط به مقاله شما را دارند و کافیست آنرا به انتهای فایل MyReferences اضافه کنید.

از هر یک از سبکهای Persian-bib می توانید استفاده کنید، البته اگر از سه استیل آخر استفاده می کنید و مایلید که مراجع شما شماره بخورند باید بسته natbib را با گزینه numbers فراخوانی نمایید.

### نمونه خروجی با استیل فارسی asa-fa برای BibTeX در زیپرشین

#### محمود امين طوسي

مرجع امیدعلی (۱۳۸۷) یک نمونه پروژه دکترا و مرجع واحدی (۱۳۸۷) یک نمونه مقاله مجله فارسی است. مرجع امینطوسی و دیگران (۱۳۸۷) یک نمونه مقاله کنفرانس فارسی و مرجع استالینگ (۱۳۸۰) یک نمونه کتاب فارسی با ذکر مترجمان و ویراستاران فارسی است. مرجع خلیقی (۲۰۰۷) یک نمونه پروژه کارشناسی ارشد انگلیسی و خلیقی (۱۳۸۷) هم یک نمونه متفرقه می باشند.

مرجع گنزالس و وودس (۲۰۰۶) یک نمونه کتاب لاتین است که از آنجا که دارای فیلد مرجع گنزالس و وودس (۲۰۰۶) یک نمونه کتاب لاتین است که از آنجا که دارای فیلد authorfa است، نام نویسندگان آن در استیلهای plainnat-fa ، asa-fa به فارسی نام دیده میشود. مرجع Kanade and Baker (۲۰۰۲) مقاله انگلیسی است که معادل فارسی نام نویسندگان آن ذکر نشده بوده است.

#### مراجع

استالینگ، ویلیام (۱۳۸۰)، اصول طراحی و ویژگیهای داخلی سیستمهای عامل. ترجمه ی صدیقی مشکنانی، محسن و پدرام، حسین، (ویراستار)برنجکوب، محمود، اصفهان: نشر شیخ بهایی، ویرایش سوم.

امیدعلی، مهدی (۱۳۸۲)، "تابع هیلبرت،" پایاننامه دکترا، دانشکده ریاضی، دانشگاه امیرکبیر.

امینطوسی، محمود، مزینی، ناصر، و فتحی، محمود (۱۳۸۷)، "افزایش وضوح ناحیهای،" در چهاردهمین کنفرانس ملی سالانه انجمن کامپیوتر ایران، دانشگاه امیرکبیر، تهران، ایران، صفحات ۱۰۱-۸-۱.

خلیقی، وفا (۱۳۸۷)، "زیپرشین (XaPersian): بسته فارسی برای حروفچینی در ۴TEX2e،" HTTP://BITBUCKET.ORG/VAFA/XEPERSIAN.

واحدى، مصطفى (١٣٨٧)، "موضوعي جديد در هندسه محاسباتي،" مجله فارسي نمونه، ١، ٢٢-٣٠.

Baker, S. and Kanade, T. (2002), "Limits on Super-Resolution and How to Break Them," *IEEE Trans. Pattern Anal. Mach. Intell.*, 24, 1167–1183.

Gonzalez, R. C. and Woods, R. E. (2006), *Digital Image Processing*, Upper Saddle River, NJ, USA: Prentice-Hall, Inc., 3rd ed. .

Khalighi, V. (2007), "Category Theory," Master's thesis, Sydny Univ.

شكل آ\_ ١: نمونه خروجي با سبك asa-fa

## پیوست ب

# جدول، نمودار و الگوریتم در لاتک

در این بخش نمونه مثالهایی از جدول، نمودار و الگوریتم در لاتک را خواهیم دید.

### ب\_۱ مدلهای حرکت دوبعدی

بسیاری از اوقات حرکت بین دو تصویر از یک صحنه با یکی از مدلهای پارامتری ذکر شده در جدول (ب\_1) قابل مدل نمودن می باشد.

## ب\_۲ ماتریس

شناخته شده ترین روش تخمین ماتریس هوموگرافی الگوریتم تبدیل خطی مستقیم ( $DLT^i$ ) است. فرض کنید چهار زوج نقطهٔ متناظر در دو تصویر در دست هستند،  $\mathbf{x}_i' = H\mathbf{x}_i$  و تبدیل با رابطهٔ  $\mathbf{x}_i' = H\mathbf{x}_i$  نشان داده می شود که در آن:

$$\mathbf{x}_i' = (x_i', y_i', w_i')^\top$$

<sup>&</sup>lt;sup>1</sup>Direct Linear Transform

: مدلهای تبدیل.	جدول ب_ ١
-----------------	-----------

	بعدون ب=۱، معدهای عبدین.		
توضيح	تبديل مختصات	درجه آزادی	نام مدل
انتقال دوبعدي	$x' = x + t_x$ $y' = y + t_y$	۲	انتقالى
انتقالی+ دوران	$x' = x\cos\theta - y\sin\theta + t_x$ $y' = x\sin\theta + y\cos\theta + t_y$	٣	اقلیدسی
اقلیدسی+تغییرمقیاس	$x' = sxcos\theta - sysin\theta + t_x$ $y' = sxsin\theta + sycos\theta + t_y$	۴	مشابهت
مشابهت+اریبشدگی	$x' = a_{11}x + a_{11}y + t_x$ $y' = a_{11}x + a_{11}y + t_y$	۶	آفين
أفين+keystone+chirping	$x' = (m_1 x + m_7 y + m_7)/D$ $y' = (m_7 x + m_6 y + m_7)/D$ $D = m_7 x + m_6 y + 1$	٨	پروجکتيو
حرکت آزاد	$x' = x + v_x(x, y)$ $y' = y + v_y(x, y)$	$\infty$	شارنوري

.

$$H = \left[ egin{array}{cccc} h_{ extsf{N}} & h_{ extsf{Y}} & h_{ extsf{Y}} \ h_{ extsf{Y}} & h_{ extsf{A}} & h_{ extsf{Y}} \ h_{ extsf{V}} & h_{ extsf{A}} & h_{ extsf{A}} \end{array} 
ight]$$

رابطه زیر را برای الگوریتم (ب ۱) لازم دارم.

$$\begin{bmatrix} \cdot^{\top} & -w_i' \mathbf{x}_i^{\top} & y_i' \mathbf{x}_i^{\top} \\ w_i' \mathbf{x}_i & \cdot^{\top} & -x_i' \mathbf{x}_i^{\top} \\ -y_i' \mathbf{x}_i^{\top} & x_i' \mathbf{x}_i^{\top} & \cdot^{\top} \end{bmatrix} \begin{pmatrix} \mathbf{h}^{\mathsf{Y}} \\ \mathbf{h}^{\mathsf{Y}} \\ \mathbf{h}^{\mathsf{Y}} \end{pmatrix} = \boldsymbol{\cdot} \tag{Y--\boldsymbol{\cdot}}$$

## ب-۳ الگوریتم با دستورات فارسی

با مفروضات فوق، الگوریتم DLT به صورت نشان داده شده در الگوریتم (-1) خواهد بود.

## الگوریتم ب\_ الگوریتم DLT برای تخمین ماتریس هوموگرافی.

 $\mathbf{x}_i \leftrightarrow \mathbf{x}_i'$  ورودی: ۴ $\mathbf{x}_i \leftrightarrow \mathbf{x}_i$  ورودی: اوج نقطهٔ متناظر در دو تصویر

 $\mathbf{x}_i' = H\mathbf{x}_i$  ماتریس هوموگرافی H به نحویکه:  $\mathbf{x}_i' = H\mathbf{x}_i$ 

۱: برای هر زوج نقطهٔ متناظر  $\mathbf{x}_i \leftrightarrow \mathbf{x}_i'$  ماتریس  $\mathbf{A}_i$  را با استفاده از رابطهٔ ب $\mathbf{x}_i$  محاسبه کنید.

۲: ماتریسهای ۹ ستونی  $\mathbf{A}_i$  را در قالب یک ماتریس ۹  $\mathbf{A}$  ستونی ترکیب کنید.

 ${f A}$  تجزیهٔ مقادیر منفرد (SVD) ماتریس  ${f A}$  را بدست آورید. بردار واحد متناظر با کمترین مقدار منفرد جواب  ${f h}$ 

۴: ماتریس هوموگرافی H با تغییر شکل h حاصل خواهد شد.

#### الگوریتم بــ ۲ الگوریتم RANSAC برای تخمین ماتریس هوموگرافی.

Require:  $n \geq 4$  putative correspondences, number of estimations, N, distance threshold  $T_{dist}$ . Ensure: Set of inliers and Homography matrix H.

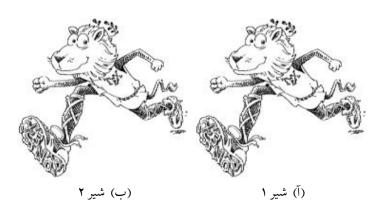
- 1: for k = 1 to N do
- 2: Randomly choose 4 correspondence,
- 3: Check whether these points are colinear, if so, redo the above step
- 4: Compute the homography  $H_{curr}$  by DLT algorithm from the 4 points pairs,
- *5*: ...
- 6: end for
- 7: Refinement: re-estimate H from all the inliers using the DLT algorithm.

## ب-۴ الگوریتم با دستورات لاتین

الگوريتم ب\_ ٢ يك الگوريتم با دستورات لاتين است.

#### ب\_۵ نمودار

لاتک بسته هایی با قابلیت های زیاد برای رسم انواع مختلف نمودارها دارد. مانند بسته های PSTricks و PSTricks. توضیح اینها فراتر از این پیوست کوچک است. مثالهایی از رسم نمودار را در مجموعه پارسی لاتک خواهید یافت. توصیه می کنم که حتماً مثالهایی از برخی از آنها را ببینید. راهنمای همه آنها در تک لایو هست. نمونه مثالهایی از بسته http://www.texample.net/tikz/examples/ ببینید.



شكل ب\_١: دو شير

## ب\_۶ تصویر

نمونه تصاویری در بخش قبل دیدیم. دو تصویر شیر کنار هم را هم در شکل ب\_ ۱ مشاهده میکنید.

# واژهنامه فارسی به انگلیسی

Probabilistic	احتمالي
Valuation	ارزیابی
Measure	اندازه
Stably	پایدار
ىيف	توپولوژي ضع
Powerdomain	دامنەتوانى
Function Space	فضای تابع
Semantic Domain · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	دامنه معنایی
Program Fragment	قطعەبرنامە
أ مرتب كامل جهتدار	مجموعه جزئأ
Ordered	

# واژهنامه انگلیسی به فارسی

<i>Dcpo</i>	مجموعه جزئاً مرتب كامل جهتدار
Function Space	فضای تابع
Measure	اندازهًا
Ordered	مرتب
Powerdomain	دامنەتوانى
Probabilistic	احتماليا
Program Fragment	قطعهبرنامه
Semantic Domain	دامنه معناییدامنه
Stably	پایدار
Valuation	ارزيابيا
Weak Topology	تو يو لو ژې ضعيف

#### Abstract:

This thesis studies on writing projects, theses and dissertations using IUST-Thesis Class. It ...

Keywords: Writing Thesis, Template,  $\LaTeX$ , XHersian



Iran University of Science and Technology Computer Engineering Department

# Writing projects, theses and dissertations using IUST-Thesis Class

Bachelor of Science Thesis in Computer Engineering

By:

#### Mahmood Amintoosi

Supervisor:

First Supervisor

Advisor:

First Advisor

February 2012